

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/100-bohaterow-na-100-le/105119,Mateusz-Izycki-de-Notto-ur-22-lutego-1898-w-Odessie-zm-12-lutego-1952-w-Lyonie-g.html>
07.05.2024, 06:41

Mateusz Iżycki de Notto (ur. 22 lutego 1898 w Odessie, zm. 12 lutego 1952 w Lyonie) - generał brygady pilot Polskich Sił Powietrznych.

Dn. 27 IV 1920 r. wysłany z 18 ułanami na podjazd dla przerwania toru pod stacją kolejową Torczyn. Wysadziwszy tor wziął 15 jeńców i umożliwił piechocie wzięcie panczerki bez boju. Posunąwszy się dalej zaatakował piechotę bolszewicką na wozach, wziął 48 jeńców i 70 koni, potem pieszo z 5 ułanami nocą odbił kontratak 56 pp bolszewickiej ręcznymi granatami, tracąc rannych dwóch ułanów. (Wniosek na odznaczenie Virtuti Militari, 4 września 1920)

Kształcił się w gimnazjach w Warszawie, Jarosławiu i Odessie gdzie zdał maturę. W 1916 rozpoczął studia na Akademii Rolniczej w Moskwie, ale już w tym roku powołany do armii rosyjskiej. Od grudnia 1917 w III Korpusie Polskim w Rosji, po jego rozwiązaniu rozpoczął studia na wydziale prawa UW. Od listopada 1918 w Wojsku Polskim, od lutego 1919 w 12 Pułku Ułanów Podolskich. W latach 1921–1922 adiutant przyboczny Naczelnika Państwa i Naczelnego Wodza, 1922–1924 w Wyższej Szkole Wojennej. W 1925 ukończył kurs pilotażu i przeszedł do lotnictwa. W latach 1926–1929 attaché militarny w Turcji. Następnie dowódca eskadry w 2 Pułku Lotniczym, eskadry i dywizjonu w 3 Pułku Lotniczym, od stycznia 1938 zastępca dowódcy tegoż pułku. W kampanii 1939 szef sztabu Dowództwa Lotnictwa i OPL Armii „Łódź”, a od 11 września dowódca Lotnictwa i OPL Armii „Warszawa”. 22 września 1939 wyostał się z oblężonej Warszawy jako pasażer jednoosobowego myśliwca. We Francji szef Oddziału III Operacyjnego Dowództwa Lotnictwa. W latach 1940–1942

Mateusz Iżycki de Notto

dowódca Polskiego Oddziału Transportowego w Afryce, 1942–1943 delegat Polskich Sił Powietrznych na Środkowym Wschodzie. Od września 1943 inspektor, od kwietnia 1944 do stycznia 1948 dowódca Polskich Sił Powietrznych. Po demobilizacji przez pewien czas w Argentynie. Przyjął obywatelstwo brytyjskie (dodał sobie wówczas drugi człon nazwiska „de Notto”), co spotkało się z ostracyzmem emigracji wojskowej. Zmarł po długiej chorobie nowotworowej w francuskim szpitalu wojskowym Desgenettes, pochowany na cmentarzu Northwood pod Londynem.

Awanse: podporucznik (1917), porucznik (1921), rotmistrz (1924), major (1934), podpułkownik (1937), pułkownik (1941), generał brygady (1944).

Bibliografia

CAW, Kol. Gen., Mateusz Łżycki, I.480.124; T. Kryśka-Karski, S. Żurakowski, *Generałowie Polski niepodległej*, Warszawa 1991, s. 101; I. Wojewódzki, *Generał pil. Mateusz Łżycki de Notto w kampanii 1939 r.* [w:] *Kampania Polska '39. Militarne i polityczne aspekty z perspektywy siedemdziesięciolecia*, red. J. Kirszak, D. Koreś, Wrocław 2011, s. 373–386.